

Vymedzenie znakov dizajnu

Delineation of Design Features

Branislav HAZUCHA¹**ABSTRAKT**

Dizajnové právo extenzívne vymedzuje pojem „dizajn“ prostredníctvom demonštratívneho výpočtu znakov, v ktorých môže spočívať vonkajšia úprava (t. j. vzhľad) výrobku alebo jeho časti, aby bolo takéto pojmové vymedzenie použiteľné v najrôznejších oblastiach dizajновой tvorby. S vývojom nových technológií a virtualizácií dizajnov sa však čoraz častejšie pociťujú viaceré nedostatky aj tohto širokého vymedzenia predovšetkým vo vzťahu k pohyblivým digitálnym dizajnom. V súčasnosti sa preto pripravuje novelizácia aj samotného vymedzenia dizajnu na európskej úrovni, ktorá v dohľadnom čase tiež následne ovplyvní slovenskú vnútroštátnu úpravu v oblasti dizajnového práva.

ABSTRACT

Design law broadly defines the term of “design” by demonstratively enumerating the features, from which the appearance of the whole or a part of a product can result, so that its definition can be applied to diverse areas of design endeavours. With the development of new technologies and the virtualization of designs, numerous drawbacks of even such a broad definition has, however, been more often perceived especially in relation with animated digital designs. At the present, an ongoing revision of its definition is therefore prepared at the European level, and in the near future it will also have an impact on the current Slovak domestic regulation in the field of design law.

Kľúčové slová

dizajn, znaky, farby, štruktúra a materiál, zdobenie, technická funkcia, digitálny, virtuálny, pohyblivý

Key words

design, features, colours, structure and material, ornamentation, technical function, digital, virtual, animated

Úvod

Súčasná úprava právnej ochrany zapísaných dizajnov na území Slovenskej republiky (SR)² vychádza z harmonizácie dizajnového práva v rámci Európskej únie (EÚ).³ Okrem nich sú na našom území právom chránené tiež ďalšie druhy dizajnov. Kým právna ochrana niektorých ich druhov sa vzťahuje na územie celej EÚ (t. j. dizajny Spoločenstva),⁴ ochrana iných je obmedzená len na územie SR (napr. dizajny chránené slovenským vnútroštátnym právom).⁵ Pre právnu ochranu časti z nich sa vyžaduje zápis do nejakého

registra vedeného príslušným orgánom štátnej správy (t. j. zapísané dizajny Spoločenstva⁶ a slovenské zapísané dizajny⁷). V prípade iných nie je potrebný žiadny formálny akt štátneho orgánu (napr. nezapísané dizajny Spoločenstva⁸ a nezapísané dizajny chránené slovenskou vnútroštátnou právnou ochranou proti nekalej súťaži⁹). Ale bez ohľadu na príslušný druh dizajnov ich jednotlivé právne úpravy sa snažia vychádzať z jednotného vymedzenia pojmu „dizajn“ na účely jeho právnej ochrany poskytnutej prostredníctvom dizajnového práva.¹⁰

1 prof. JUDr. Branislav Hazucha, LL.D. Mjur. – profesor so špecializáciou na právo duševného vlastníctva a člen Výskumného ústavu informačného práva a politiky na Právnickej fakulte Hokkaidskej univerzity. Táto štúdia bola podporená JSPS KAKENHI grantom č. 24K00209.

2 Zákon Národnej rady Slovenskej republiky (NR SR) č. 444/2002 Z. z. z 20. júna 2002 o dizajnoch, v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o dizajnoch).

3 Smernica 98/71/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 1998 o právnej ochrane dizajnov (Ú. v. ES L 289/28, 28.10.1998) (ďalej smernica).

4 Upravené nariadením Rady (ES) č. 6/2002 z 12. decembra 2001 o dizajnoch Spoločenstva, v znení neskorších predpisov (ďalej nariadenie).

5 Upravené zákonom o dizajnoch.

6 Článok 1 ods. 2 písm. b) nariadenia.

7 § 2 písm. b) zákona o dizajnoch.

8 Článok 1 ods. 2 písm. a) nariadenia.

9 Pozri osobitnú nekalosúťažnú skutkovú podstatu „vyvolania nebezpečenstva zámeny“ podľa § 47 ods. 1 písm. c) zákona Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (FZ ČSFR) č. 513/1991 Zb. z 5. novembra 1991 Obchodný zákonník, v znení neskorších predpisov.

10 Pozri článok 3 písm. a) nariadenia a článok 1 písm. a) smernice.

Dizajn ako vonkajšia úprava, t. j. vzhľad,¹¹ výrobku alebo jeho časti môže spočívať „v znakoch, ktorými sú najmä línie, obrysy, farby, tvar, štruktúra alebo materiál samého výrobku alebo jeho zdobenía.“¹² Tento demonštratívny výpočet možných znakov dizajnu výrobku je podstatne širší, než boli výpočty používané pred harmonizáciou dizajnového práva v jednotlivých členských štátoch EÚ¹³ vrátane Slovenskej republiky.¹⁴

Napríklad, bývalá československá právna úprava z roku 1952 používala taxatívny výpočet znakov vo vymedzení pojmu „chránený vzor“, ktorý mohol „spočívať v osobitnom tvare alebo v osobitnej úprave obrysov, kresby alebo farieb.“¹⁵ Následne však právna úprava z roku 1972 rozšírila vymedzenie pojmu „vonkajšia úprava výrobku“ zavedením demonštratívneho výpočtu jej znakov. Ako plošná alebo priestorová úprava preto mohla spočívať „najmä vo zvláštnom vonkajšom vzhľade, tvare, obrysoch, kresbe, farbe alebo vo zvláštnom usporiadaní farieb alebo v kombinácii týchto znakov.“¹⁶ Právna úprava z roku 1990 viac-menej vychádzala z tohto vymedzenia s drobnými štylistickými úpravami.¹⁷

Dôvodom širokého výpočtu znakov vo vymedzení dizajnu v súčasnom európskom, ako aj slovenskom práve bolo predovšetkým obsiahnutie hlavných znakov používaných v najrôznejších oblastiach dizajnovnej tvorby od dizajnov textilných materiálov a oblečenia cez dizajny nábytku po dizajny súčiastok používaných v automobilovej alebo inej priemyselnej výrobe, aby dizajnová ochrana bola schopná pokryť „akúkoľvek ekonomickú hodnotu spojenú so vzhľadom výrobku“.¹⁸

Ako Úrad priemyselného vlastníctva SR (ÚPV SR) v tomto ohľade poznamenal, dotknutý výpočet „vyjadruje mnohotvárnosť a mnohopočetnosť znakov, ktoré môžu určovať vzhľad výrobkov, inak povedané vyjadruje súhrn znakom vnímateľných znakov stelesnených vo výrobku alebo na ňom aplikovaných.“¹⁹

1 Problémy so súčasným vymedzením

Aj napriek takto široko vymedzenému pojmu „dizajn“ v európskom a slovenskom práve je možné v praxi pozorovať dva druhy pretrvávajúcich problémov s jeho aplikáciou v určitých oblastiach dizajnovnej tvorby. Na jednej strane, viaceré štúdie poukazujú na nejednotnú aplikáciu tohto vymedzenia harmonizovaného európskym právom v jednotlivých členských štátoch.²⁰ Problémy nastávajú predovšetkým v oblastiach, v ktorých dizajny výrobkov neboli tradične chránené dizajnovým právom, napr. topografie polovodičových výrobkov, hologramy alebo dizajny spočívajúce v štruktúre použitých materiálov vnímateľnej hmatom.²¹

Na druhej strane, technologický pokrok a dematerializácia dizajnov spôsobili, že súčasná aplikácia dizajnového práva nie je plne prispôbená novým potrebám, ktorým čelí pri poskytovaní právnej ochrany rôznym digitálnym virtuálnym a pohyblivým dizajnom vrátane grafických používateľských rozhraní.²² Keďže ide o digitálne dizajny, ktoré nie sú obsiahnuté v nejakom hmotnom substráte, otázka vyvstáva, či spadajú pod súčasné vymedzenie „výrobku“ v dizajnovom práve a či ich prvky sú dostatočne pokryté vo vymedzení pojmu „dizajn“, t. j. či pohyb, prechod alebo iný druh animácie spadá pod súčasné znaky, v ktorých spočíva dizajn výrobku.²³

11 Pozri bližšie napr. HAZUCHA, B. 2023. Hmotné vyjadrenie a vizuálne vnímania dizajnov. In *Duševné vlastníctvo*, roč. 27, 2023, č. 1, ISSN: 1339-5564, s. 35, 38-39. KOUKAL, P., ČERNÝ, M., CHARVÁT, R. 2015. Zákon o ochrane průmyslových vzorů. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015, s. 10, ISBN 978-80-7478-929-8.

12 § 2 písm. a) zákona o dizajnoch a článok 3 písm. a) nariadenia.

13 Pozri napr. BENTLY, L., SHERMAN, B., GANGJEE, D., JOHNSON, P. 2023. *Intellectual Property Law*. 6. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2023, s. 751, pozn. č. 13, ISBN 978-0-19-886991-7 (poukazujúci na situáciu v anglickom dizajnovom práve pred úniou harmonizáciou, ktoré používalo nasledujúci výpočet znakov: „znaky tvaru, konfigurácie, vzoru alebo zdobenía aplikované na výrobok akýmkoľvek priemyselným procesom alebo prostriedkami, pričom ide o znaky, ktoré v konečnom výrobku oslovujú a sú posudzované okom“ (angl. „features of shape, configuration, pattern or ornament applied to an article by any industrial process or means, being features which in the finished article appeal to and are judged by the eye“)).

14 Napr. § 37 zákona FZ ČSFR č. 527/1990 Zb. z 27. novembra 1990 o vynálezoch, priemyselných vzoroch a zlepšovacích návrhoch (používajúci demonštratívny výpočet znakov pri vymedzení pojmu „vonkajšia úprava výrobku“, ktorá mohla rovnako spočívať „najmä v tvare, v obryse, v kresbe alebo v usporiadaní farieb alebo v kombinácii týchto znakov“).

15 § 15 ods. 2 zákona Národné zhromaždenie Československej republiky č. 8/1952 Zb. z 28. marca 1952 o ochranných známkach a chránených vzoroch.

16 § 77 ods. 2 zákona Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky č. 84/1972 Zb. z 1. novembra 1972 o objavoch, vynálezoch, zlepšovacích návrhoch a priemyselných vzoroch.

17 Pozri § 37 zákona č. 527/1990 Zb.

18 KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV. 1991. *Green Paper on the Legal Protection of Industrial Design*. 111/F/5131/91-EN, s. 61 („any economic value attached to the appearance of a product“).

19 Rozhodnutie ÚPV SR z 1.12.2015, č. k. PD 5003-2014/D28052 II/121-2015.

20 STANDING COMMITTEE ON THE LAW OF TRADEMARKS, INDUSTRIAL DESIGNS AND GEOGRAPHICAL INDICATIONS (SCT). 2008. *Summary of Replies to the Questionnaires (Parts I and II) on Industrial Design Law and Practice* (SCT/18/7 and SCT/18/8 REV.). WIPO/STrad/INF/2 Rev.1. Ženeva: WIPO, 2008, s. 5-16. DUMORTIER, J. et al. 2016. *Legal Review on Industrial Design Protection in Europe*. MARKT2014/083/D. Luxemburg: Publications Office of the European Union, 2016, s. 54-60, ISBN 978-92-79-60092-0.

21 Napr. SCT. Dielo cit. v pozn. č. 19, s. 5-16. DUMORTIER et al. Dielo cit. v pozn. č. 19, s. 54-60.

22 EUROPEAN COMMISSION. 2020. Commission Staff Working Document. Evaluation of EU Legislation on Design Protection. SWD(2020) 265 final, s. 24.

23 *Ibid.*

V oboch prípadoch platí, že zatiaľ čo v niektorých členských štátoch je ich možné chrániť prostredníctvom zapísaných dizajnov, v iných ich môžu príslušné orgány štátnej správy odmietnuť zapísať do národných registrov dizajnov. Na účely odstránenia právnej neistoty a prispôsobenia európskeho dizajnového práva požiadavkám, ktoré priniesli nové technológie a virtualizácia dizajnov,²⁴ v súčasnosti prebieha príprava novelizácie úpravy dizajnového práva na európskej úrovni.²⁵ Jej cieľom je upraviť súčasnú právnu úpravu tak, aby dizajnové právo nemalo problém s novými druhmi digitálnych dizajnov a spôsobmi ich vyjadrovania.²⁶

2 Vymedzenie jednotlivých znakov

Ako už bolo uvedené, na základe súčasnej úpravy v európskom, ako aj slovenskom práve dizajn ako vonkajšia úprava výrobku alebo jeho časti môže spočívať „v znakoch, ktorými sú najmä línie, obrysy, farby, tvar, štruktúra alebo materiál samého výrobku alebo jeho zdobenía.“ Pri niektorých vymenovaných znakoch sa môže zdať, že sa navzájom prekrývajú alebo dokonca sú už pokryté inými znakmi. Je to spôsobené tým, že hoci niektoré znaky sú charakteristické pre dizajny vyjadrené v dvojrozmernom prevedení a iné sa skôr vzťahujú na trojrozmerné dizajny, často dochádza k prelínaniu používanej terminológie medzi rôznymi oblasťami priemyselnej a remeselnej výroby.

2.1 Línie

V prípade línií môže ísť v bežnej reči buď o čiary v dvojrozmernom vyjadrení, ale aj o obrysy, alebo tvary trojrozmerných objektov. Vzhľadom na skutočnosť, že výpočet jednotlivých znakov vonkajšej úpravy výrobkov alebo ich častí obsahuje aj ďalšie znaky ako obrys a tvar, pri líniách pôjde predovšetkým o vyjadrenie dvojrozmerných dizajnov, napr. loga alebo ozdobného vzoru.²⁷

Väčšina grafických vyobrazení zapísaných dizajnov je vyhotovená prostredníctvom línií, či už ide o dvojrozmerný alebo trojrozmerný dizajn. V prípade trojrozmerných

objektov ide o náčrt ich dizajnu z rôznych strán pohľadu. Pri takomto vyhotovení použitie viacerých typov čiar môže ovplyvniť rozsah poskytnutej ochrany zapísaným dizajnom. Rozlišovanie medzi jednotlivými typmi čiar sa predovšetkým používa pri domáhaní sa ochrany dizajnu len vo vzťahu k určitej časti výrobku. Napríklad v konaní pred Úradom Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) plné čiary zobrazujú línie spadajúce do rozsahu ochrany dizajnu, zatiaľ čo prerušované čiary zobrazujú časti výrobku mimo jej rozsahu.²⁸

Príklad použitia viacerých druhov čiar pri zapísanom dizajne Spoločenstva č. 30606-0003

2.2 Obrysy a tvar

Ďalším znakom sú obrysy. Obrysy sú určitými líniami. Do určitej miery je teda možné namietat, že sú už obsiahnuté v líniách.²⁹ Používajú sa však hlavne vo vzťahu k trojrozmerným objektom. Kým línie sú zaužívané predovšetkým vo vzťahu k dvojrozmerným dizajnom, obrysy zvyknú vyjadrovať vymedzenie trojrozmerného dizajnu.

Okrem obrysov výpočet znakov, v ktorých dizajn spočíva, zahŕňa aj tvar výrobku alebo jeho časti. Dôvodom môže byť, že tvar sa väčšinou vzťahuje k trojrozmerným objektom, zatiaľ čo pojem obrysy sa bežne používa vo vzťahu ku grafickému vyjadreniu trojrozmerného predmetu na papieri alebo inom dvojrozmernom zobrazovacom médiu.

24 *Ibid.*, s. 24 a 29. Pozri tiež EUROPEAN COMMISSION. 2022. *Commission Staff Working Document. Impact Assessment Report Accompanying the Documents to the Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council Amending Council Regulation (EC) No 6/2002 on Community Designs and Repealing Commission Regulation (EC) No 2246/2002 and the Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the Legal Protection of Designs (Recast)*. SWD/2022/368 final, s. 13 a 108.

25 EURÓPSKA KOMISIA. 2022. *Návrh. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 6/2002 o dizajnoch Spoločenstva a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 2246/2002*. COM(2022) 666 final (ďalej návrh novely nariadenia). EURÓPSKA KOMISIA. 2022. *Návrh. Smernica Európskeho parlamentu a Rady o právnej ochrane dizajnov (prepracované znenie)*. COM(2022) 667 final (ďalej návrh novely smernice). Pozri tiež napr. KUR, A., ENDRICH-LAIMBÖCK, T., HUCKSCHLAG, M. 2023. *Substantive Law Aspects of the 'Design Package'*. In GRUR International, roč. 72, 2023, číslo 6, ISSN 2632-8623, s. 557-565.

26 EUROPEAN COMMISSION. Dielo cit. v pozn. č. 23, s. 13 a 108.

27 Napr. STONE, D. 2016. *European Union Design Law: A Practitioner's Guide*. 2. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2016, s. 50, ISBN 978-0-19-871929-8.

28 Napr. ÚRAD EURÓPSKEJ ÚNIE PRE DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO (EUIPO). 2023. *Usmernenia pre prieskum na Úrade Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO)*, s. 50-54.

29 Napr. STONE. Dielo cit. v pozn. č. 26, s. 50. HASSELBLATT, G. N. (ed.) 2018. *Community Design Regulation (EC) No 6/2002. Article-by-Article Commentary*. 2. vyd. Mníchov: Verlag C.H. Beck oHG, 2018, s. 41, ISBN 978-3-406-71477-1.

2.3 Farby

Pri farbách ako znaku vyjadrujúceho dizajn pôjde o farebné prevedenie alebo kombináciu, či už ide o dvojrozmerné vzory použité na látkach, tkanivách alebo papieroch, alebo o farebné prevedenie na trojrozmerných predmetoch.

Kým farby alebo ich kombinácie môžu byť použité na vyjadrenie určitej povrchovej úpravy výrobku alebo jeho časti, samostatná farba sama osebe bez jej prepojenia na určitú povrchovú úpravu výrobku alebo jeho časti nie je schopná byť chránená dizajnovým právom. Slovenská právna úprava do roku 2002 výslovne vylučovala ochranu farby dizajnovým právom bez jej použitia v spojení s tvarom, obrysom alebo kresbou.³⁰ Aj keď táto výlučka sa viac výslovne nenachádza v súčasnom dizajnovom práve, neznamená to, že by došlo k zásadnej zmene úpravy v tomto zmysle.

Základným princípom dizajnového práva je, že dizajn na účely dizajnového práva nemôže existovať nezávisle od výrobku. Musí byť spojený s konkrétnym výrobkom.³¹ Vyjadruje to samotné vymedzenie pojmu „dizajn“ na účely dizajnového práva.³²

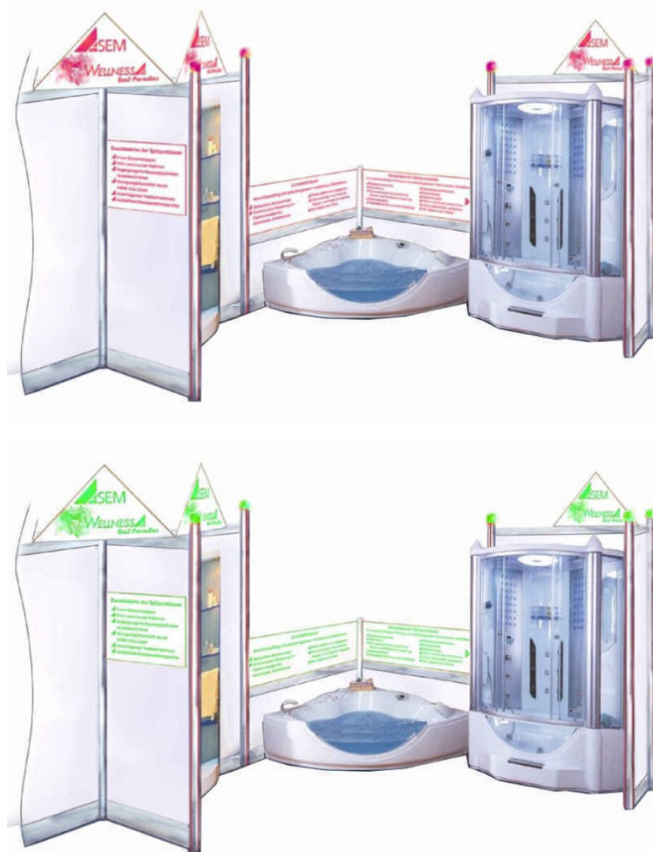
Nebráni to však právnej ochrane samotnej farby prostredníctvom iných práv duševného vlastníctva, napr. prostredníctvom patentov alebo úžitkových vzorov, ak ide o nejakú novú chemickú zlúčeninu alebo nový spôsob jej výroby,³³ eventuálne prostredníctvom ochranných známkok, ak sa samostatná farba stala na základe jej používania príznačnou pre určitého výrobcu alebo poskytovateľa služieb v súvislosti s jeho tovarom alebo službou.³⁴

Na druhej strane, kombinácia viacerých farieb, či už ide o logo, grafický vzor alebo iné farebné zdobenie, nemá problém s chránením prostredníctvom dizajnového práva aj bez priameho prepojenia na špecifický výrobok, pretože grafické symboly môžu byť samostatnými výrobkami na účely dizajnového práva.³⁵

Právnej ochrane farebného prevedenia povrchovej úpravy výrobku prostredníctvom dizajnového práva však nebráni skutočnosť, že ide len o kombináciu jednej farby s určitým tvarom výrobku. V takom prípade je daná farba prepojená na konkrétny tvar výrobku, a teda je jedným zo znakov uvedeného dizajnu.

V tejto súvislosti je ale nutné upozorniť na to, že kombinácia farieb s nejakým tvarom výrobku môže zúžiť rozsah ochrany poskytnutej prostredníctvom dizajnového práva. Ak je grafické zobrazenie zapísaného dizajnu prevedené v iných farbách ako v čiernobielych vyjadrení, vedie to k zúženiu rozsahu zapísaného dizajnu len na dané farebné prevedenie.³⁶

Z toho vyplýva, že ak sa v jednotlivých vyobrazeniach dizajnov používajú iné farby alebo ich kombinácie, nejde o vyobrazenie toho istého dizajnu, ale ide o viacero samostatných dizajnov.³⁷ To však nebráni tomu, aby jedným z relevantných znakov dizajnu bola zmena farieb počas rôznych fáz používania výrobku.

Príklad zmeny farieb počas používania výrobku pri zapísanom dizajne Spoločenstva č. 283817-0001

30 § 36 ods. 2 písm. f) zákona č. 527/1990 Zb.

31 Napr. rozhodnutie ÚPV SR (odbor známkok a dizajnov) z 23.6.2016, č. k. PD 2-2016/Z-259-2016 a rozsudok Všeobecného súdu EÚ (šiesta komora) zo 6.6.2013 vo veci *Erich Kastenholtz proti Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ÚHVT)* (T-68/11), ECLI:EU:T:2013:298, § 72.

32 § 2 písm. a) zákona o dizajnoch, článok 1 písm. a) smernice a článok 3 písm. a) nariadenia.

33 Napr. zákon NR SR č. 435/2001 Z. z. zo 4. októbra 2001 o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (patentový zákon), v znení neskorších predpisov, a zákon NR SR č. 517/2007 Z. z. z 19. októbra 2007 o úžitkových vzoroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov.

34 Pozri § 5 ods. 2 zákona NR SR č. 506/2009 Z. z. z 28. októbra 2009 o ochranných známkach, v znení neskorších predpisov. Pozri tiež rozsudok Všeobecného súdu EÚ (šiesta komora) z 9.9.2020 vo veci *Glaxo Group Ltd proti Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO)* (T-187/19), ECLI:EU:T:2020:405, § 81 a 82.

35 § 2 písm. c) zákona o dizajnoch, článok 1 písm. b) smernice a článok 3 písm. b) nariadenia.

36 Napr. článok 4 ods. 1 nariadenia Komisie (ES) č. 2245/2002 z 21. októbra 2002, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 6/2002 o dizajnoch Spoločenstva. Pozri tiež ÚPV SR. 2017. *Metodika konania o predmetoch priemyselného vlastníctva – dizajny*. Mk7/2017/V5, s. 12. EUIPO. Dielo cit. v pozn. č. 27, s. 38-39.

37 Napr. rozhodnutie Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ÚHVT) (tretí odvolací senát) z 31.3.2005 vo veci *Meterex Karl Kuntze (GmbH & Co)*, R 965/2004-3, § 18-20, a rozhodnutie ÚHVT (tretí odvolací senát) z 12.11.2009 vo veci *DPD Dynamic Parcel Distribution GmbH & Co KG*, R 1583/2007-3, § 9-10.

Aj v prípade čiernobieleho prevedenia môže dôjsť k situácii, kedy vyobrazenie môže vyjadrovať farebný vzťah medzi jednotlivými časťami výrobku, napr. rozlišovanie medzi tmavším a svetlejším sfarbením alebo farebný kontrast medzi jednotlivými časťami výrobku, ktoré môžu ovplyvniť rozsah poskytnutej ochrany.³⁸

Príklad vyjadrenia farebných vzťahov v čiernobielym vyobrazení pri zapísanom dizajne Spoločenstva č. 43427-0001

2.4 Štruktúra a materiál

Okrem farieb aj štruktúra alebo použitý materiál môžu ovplyvniť vnímanie povrchovej úpravy výrobku alebo jeho časti. Pri príprave harmonizácie európskeho dizajnového práva Komisia Európskych spoločenstiev zdôraznila v Zelennej knihe význam oboch znakov predovšetkým vo vzťahu k módnemu priemyslu, kde použité látky a ich materiály zohrávajú dôležitú úlohu.³⁹ V módnom a nábytkárskom priemysle sa tiež tradične poukazuje na dôležitosť moderného a širokého chápania vymedzenia dizajnu v súvislosti s jeho ochranou dizajnovým pravom.⁴⁰ Dôvodom je, že použitý materiál a jeho štruktúra sú neodmysliteľne späté s druhmi výrobkov produkovanými v týchto oblastiach priemyselnej a remeselnej výroby.

Súčasná úprava dizajnového práva teda zmenila právny stav existujúci na území SR do roku 2002, ktorý vylučoval zámenu materiálu pre vonkajšiu úpravu výrobku z ochrany dizajnovým právom.⁴¹ Podľa platného slovenského, ako aj európskeho dizajnového práva materiál použitý na vonkajšiu úpravu výrobku môže byť jedným zo znakov, v ktorých spočíva dizajn.⁴²

Pri štruktúre alebo použitom materiáli ale vzniká problém s limitovaním ochrany poskytovanej dizajnovým právom iba na vizuálne aspekty dizajnu výrobku, pretože je ich možné vnímať aj inými zmyslami ako zrakom, a to najmä hmatom. Použitie oboch znakov vo vymedzení pojmu „dizajn“ tak môže naznačovať, že v prípade dizajnu môže ísť aj o iné vonkajšie úpravy výrobku ako len o jeho vzhľad. Viaceré prípravné štúdie pri harmonizácii dizajnového práva v Európskej únii výslovne naznačovali túto možnosť.⁴³

Takže nie je žiadnym prekvapením, že napríklad portugalský Odvolací súd v Lisabone naznačil možnosť zrkovového, ako aj hmatového vnímania vo vzťahu k vzhľadu výrobku na účely dizajnového práva.⁴⁴ No takýto postoj je skôr výnimkou než pravidlom v rozhodovacej činnosti národných a aj únieových súdov a správnych orgánov.⁴⁵ Súčasné slovenské a aj európske dizajnové právo sa vzťahuje iba na povrchové úpravy výrobkov, ktoré je možné vnímať zrakom.⁴⁶ Nechráni teda danú štruktúru alebo materiál samy osebe, ale len tie ich vizuálne aspekty, ktoré dodávajú niečo vzhľadu výrobku.⁴⁷

ÚPV SR tak napríklad vo svojej rozhodovacej činnosti výslovne poznamenal, že štruktúra ako „znak predstavuje vlastnosť výrobku často vnímateľnú nielen zrakom, ale i hmatom“, ale pri prieskume posudzovaného dizajnu je potrebné iba vyhodnotiť, „akou mierou sa vyobrazením vyjadrená štruktúra povrchu výrobku podieľa na celkovom vzhľade výrobku a aký má vzťah k dizajnom už sprístupneným verejnosti.“⁴⁸ Obdobne vo vzťahu k materiálu ako znaku dizajnu dodal, že vyobrazením vyjadrený materiál,

38 Napr. rozsudok Najvyššieho súdu Spojeného kráľovstva z 9.3.2016 vo veci PMS International Group Plc proti Magmatic Limited ([2016] UKSC 12), § 18 a § 20, a rozsudok Všeobecného súdu EÚ (šiesta komora) zo 6.6.2013 vo veci Erich Kastenholtz proti Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ÚHVT) (T-68/11), ECLI:EU:T:2013:298, § 48-49.

39 Napr. KOMISIA. Dielo cit. v pozn. č. 17, s. 61.

40 Napr. DUMORTIER et al. Dielo cit. v pozn. č. 19, s. 56 (poukazujúci na rozdielny prístup k dizajnu medzi automobilovým priemyslom a inými oblasťami priemyselnej a remeselnej výroby, predovšetkým módnym a nábytkárskym priemyslom, kde podstatná časť oslovených predstaviteľov pociťuje súčasné vymedzenie dizajnu ako nedostatočné).

41 Pozri § 36 ods. 2 písm. c) zákona č. 527/1990 Zb.

42 § 2 písm. a) zákona o dizajnoch, článok 1 písm. a) smernice a článok 3 písm. a) nariadenia.

43 Napr. článok 4 návrhu Inštitútu Maxa Plancka pre európske dizajnové právo (MAX PLANCK INSTITUTE. 1991. Proposal of the Max Planck Institute for a European Design Law. In *International Review of Intellectual Property and Competition Law (IIC)*, roč. 22, 1991, číslo 4, ISSN 0018-9855, s. 441, 523-524 („capable of having an effect on the human senses of form and/or colour“)). Pozri tiež článok 3 návrhu nariadenia v Zelennej knihe (KOMISIA. Dielo cit. v pozn. č. 18, príloha č. 1, s. 10 („capable of being perceived by the human senses as regards form and/or colour“)).

44 Rozsudok Odvolacieho súdu v Lisabone (Tribunal da Relação de Lisboa) z 27.2.2014 vo veci 210/13.0YHLSB-A.LI-6. V tejto súvislosti tiež pozri napr. DUMORTIER et al. Dielo cit. v pozn. č. 20, s. 55.

45 Napr. DUMORTIER et al. Dielo cit. v pozn. č. 20, s. 55.

46 Pozri podrobnejšie HAZUCHA. Dielo cit. v pozn. č. 11, s. 38-39.

47 Pozri napr. BENTLY et al. Dielo cit. v pozn. č. 13, s. 742, pozn. č. 16.

48 Rozhodnutie ÚPV SR z 1.12.2015, č. k. PD 5003-2014/D28052 II/121-2015.

„z ktorého je výrobok vyrobený alebo ktorým je povrch výrobku opatrený, [...] rovnako dodáva výrobku vzhľadový znak“,⁴⁹ ktorý je tiež potrebné vziať do úvahy pri posudzovaní daného dizajnu.⁵⁰

Štruktúra a materiál ako znaky vyjadrujúce dizajn sa teda zohľadňujú na účely dizajnového práva iba vtedy, keď ich je možné vnímať zrakom. Napríklad, rozdiel medzi lesklým a matným spracovaním povrchovej úpravy výrobku je vnímateľný zrakom. Tiež je možné zrakovo, vnímať odlišnosti vo vzhľade výrobkov vyrobených zo skla, plastu, hliníka alebo dreva. Úrad tak napríklad poznamenal v tejto súvislosti, že „[v]ýrobok so zhodným priestorovým prevedením sa [...] vzhľadom môže líšiť v prípade, ak je vyrobený z rôzneho materiálu, ako sa napríklad drevená hračka odlišuje od hračky z priehľadného plastu.“⁵¹

Príklad použitia kovového materiálu pri zapísanom dizajne Spoločenstva č. 2208066-0001

2.5 Zdobenie

Posledným znakom v ich výpočte pri definícii pojmu „dizajn“ je zdobenie. Podobne ako pri niektorých z uvedených znakov sa zdá byť zdobenie trochu nadbytočné, pretože môže byť vyjadrené prostredníctvom línií a farieb pri plošných vzoroch. Hoci zdobenie môže byť tiež trojrozmerné a bez viazania na konkrétne farby, aj v takom prípade je ho možné vyjadriť prostredníctvom obrysov a tvarov.

Príklad zdobenia pre reklamné materiály pri zapísanom dizajne Spoločenstva č. 426895-0002⁵²

Keďže zdobenie je osobitne uvádzané v samostatnej triede dizajnov (trieda 32) v rámci medzinárodnej Locarnskej klasifikácie výrobkov na účely priemyselných dizajnov, je možné ho rovnako ako povrchové úpravy, grafické symboly a logá zapísať bez potreby jeho viazania na osobitný druh výrobku vyjadrený v hmotnej podobe. Dôvodom je, že grafické symboly predstavujú samostatné druhy výrobkov.⁵³ Tento prístup je potvrdený aj v rozhodovacej činnosti EUIPO, ktorý rozlišuje medzi vzhľadom výrobkov, ich častí a zdobením.⁵⁴ Osobitný prístup k zdobeniu je tiež možné nájsť v súvislosti s hromadnými prihláškami, pri ktorých viaceré prihlasované zdobenia nemusia patriť do tej istej triedy medzinárodného triedenia na rozdiel od iných druhov dizajnov.⁵⁵

Požadovanie zdobenia ako jedného zo znakov dizajnov môže naznačovať, že dizajn chránený dizajnovým právom by mal mať estetickú ornamentálnu alebo dokonca umeleckú hodnotu. Dizajnové právo harmonizované v rámci EÚ sa úmyselne vyhýba spájaniu právnej ochrany dizajnov s ich estetickou hodnotou alebo tvorivosťou. Tento prístup je vysoko hodnotený viacerými komentátormi ako významný pokrok v európskom dizajnovom práve pri riešení problémov, ktoré priniesol funkcionalizmus.⁵⁶

Dôvodom odmietnutia prihladenia na estetické aspekty dizajnov výrobkov pri posudzovaní ich ochrany prostredníctvom dizajnového práva je, že ich hodnotenie by vnieslo do analýzy subjektívnu stránku.⁵⁷ Hodnotenie estetickéj

49 *Ibid.*

50 *Ibid.* („Rovnako ako v prípade ‚štruktúry‘ je preto potrebné pri prieskume prihliadať k tomu, akou mierou sa vyobrazením vyjadrený materiál podieľa na celkovom vzhľade výrobku a aký má vzťah k skôr sprístupneným dizajnom.“)

51 *Ibid.*

52 Zapísaný dizajn Spoločenstva č. 426895-0002 bol posudzovaný v konaní pred Súdny dvorom EÚ. Pozri rozsudok Súdneho dvora EÚ (šiesta komora) z 18.10.2012 vo veci *Herbert Neuman a i. proti José Manuel Baena Grupo SA* (spojené veci C-101/11 P a C-102/11 P), ECLI:EU:C:2012:641.

53 § 2 písm. c) zákona o dizajnoch, článok 1 písm. b) smernice a článok 3 písm. b) nariadenia.

54 Napr. rozhodnutie EUIPO (tretí odvolací senát) zo 17.2.2017 vo veci *Baw London Ltd, R 1266/2016-3, § 10* („It follows from the very wording of Article 3(a) CDR that a design eligible for registration must consist of the appearance of a product, a part of a product or its ornamentation.“).

55 § 31 ods. 5 zákona o dizajnoch a článok 37 ods. 1 nariadenia. Pozri tiež rozhodnutie EUIPO (tretí odvolací senát) zo 17.2.2017 vo veci *Baw London Ltd, R 1266/2016-3, § 10* („That an ornamentation can be registered independently of the product to which it is applied for is moreover confirmed by Article 36 CDR which waives the unity of class requirement with regard to ornamentation.“).

56 Napr. DINWOODIE, G. B. 1996. Federalized Functionalism: The Future of Design Protection in the European Union. In *AIPLA Quarterly Journal*, roč. 24, 1996, číslo 2, 3 a 4, ISSN: 0883-6078, s. 611, 647-48 („[No reference to the aesthetic or functional nature of the design] is arguably the most important contribution that the [then] proposals make to the advancement of design protection laws. In repudiating the functional/aesthetic dichotomy, the Commission boldly has grasped the nettle of functionalism, which must be done if the problem of design protection is to be resolved.“).

57 Napr. HASSELBLATT. Dielo cit. v pozn. č. 29, s. 39.

stránky dizajnov do veľkej miery závisí od osoby, ktorá ju posudzuje. Rôzne osoby môžu mať odlišné názory na estetiku. Navyše, pohľady na estetickú stránku dizajnov sa menia nielen v priestore, ale aj v čase a závisia do veľkej miery od módných trendov.

Viazanie dizajnovej ochrany na estetickú stránku dizajnov by preto vyžadovalo, aby sudcovia a príslušné správne orgány rozhodovali, ktoré dizajny výrobkov sú z estetické stránky vhodné právnej ochrany, hoci tieto subjekty nie sú najpopulárnejšími osobami na rozhodovanie o estetické stránke dizajnov. Podstatne vhodnejším spôsobom je nechať rozhodovanie o ich estetické a komerčnej hodnote na spotrebiteľoch a mechanizmoch voľného trhu.

Preambuly smernice, ako aj nariadenia tak výslovne vylučujú, aby dizajn musel mať nejakú estetickú kvalitu.⁵⁸ To je dôvodom, prečo na rozdiel od slovenského vnútroštátneho práva a slovenských verzií smernice a nariadenia, ktoré používajú výrazy ako „tvorba“,⁵⁹ „tvorivá činnosť“⁶⁰ a „vytváranie“,⁶¹ iné jazykové verzie smernice a nariadenia používajú neutrálnejšie výrazy, ako sú „vývoj“ (*angl.* „developing“, *čes.* „vývoj“, *franc.* „elaboration“, *nem.* „Entwicklung“ a *špan.* „desarrollar“)⁶² alebo „realizácia“ (*franc.* „realiser“)⁶³ dizajnu.

Zelená kniha v tomto ohľade výslovne odmietla požiadavku, aby dizajn musel byť výsledkom tvorivej duševnej činnosti jeho pôvodcu. Nevidela žiadny problém s poskytnutím právnej ochrany dizajnom, ktoré neboli nové, ale spĺňali požiadavku novosti, t. j. neboli známe medzi okruhom špecialistov v príslušnom odvetví v rámci Európskej únie.⁶⁴

Všeobecný súd EÚ preto vo veci *Shenzhen Taiden Industrial Co. Ltd proti ÚHVT* v súvislosti s možnosťou skúmania estetické stránky dizajnov pri posudzovaní, či spĺňajú podmienky ustanovené na ich ochranu dizajnovým právom, poznamenal, že „otázka, či dizajn sleduje všeobecný trend v oblasti dizajnu, je relevantná nanajvýš vo vzťahu k estetickému vnímaniu predmetného dizajnu, a môže tak prípadne ovplyvniť obchodný úspech výrobku, v ktorom

je dizajn stelesnený.“⁶⁵ Zároveň však výslovne odmietol vyžadovať, aby estetická stránka bola akokoľvek relevantná „v rámci skúmania osobitého charakteru predmetného dizajnu, ktoré spočíva v overení, či sa celý dojem, ktorý tento dizajn vyvoláva, odlišuje od celkových dojmov, ktoré vyvolávajú skôr sprístupnené dizajny, bez ohľadu na estetické alebo obchodné úvahy.“⁶⁶

Na druhej strane, výnimka z ochrany v prípade dizajnov daných ich technickou funkciou, ktorá vyžaduje, aby neboli dané výlučne takou funkciou výrobkov, by mohla naznačovať, že estetické kritérium by malo zohrávať nejakú úlohu pri posudzovaní, či je dizajn vhodným predmetom na poskytnutie ochrany dizajnovým právom. V skoršej rozhodovacej činnosti dokonca aj na únieovej úrovni je teda možné nájsť v tomto ohľade odkazy na to, že v prípade dobrého dizajnu výrobok by mal plniť technické funkcie a jeho vzhľad by mal byť esteticky pôsobivý.⁶⁷ To viedlo k naviazaniu miery voľnosti pri vývoji vzhľadu výrobku na estetickú stránku jeho dizajnu.⁶⁸

Súdny dvor EÚ však uprednostnil nerozlišovanie medzi technickými a estetickými aspektmi dizajnu výrobku v takýchto prípadoch. Pritom vychádzal z toho, že vzhľadom na zmienené ustanovenie preambuly týkajúce sa výnimky z ochrany v prípade dizajnov daných ich technickou funkciou „nevyplyva, že dizajn musí mať estetickú kvalitu.“⁶⁹ Nie je teda nevyhnutné, „aby mala vonkajšia úprava dotknutého výrobku estetický aspekt.“⁷⁰

To umožnilo vylúčiť z ochrany dizajny dané výlučne ich technickou funkciou aj bez potreby odkazovania na chýbajúce estetické aspekty výrobku. Z ochrany sú tak vylúčené dizajny, „keď je potreba plnenia technickej funkcie dotknutého výrobku jediným faktorom, ktorý určuje výber určitého znaku vonkajšej úpravy tohto výrobku pôvodcom, kým dôvody inej povahy, najmä tie, ktoré súvisia s vizuálnym aspektom uvedeného výrobku, nehrali žiadnu rolu pri výbere tohto znaku.“⁷¹ Z toho vyplýva, že pri vývoji dizajnu výrobku by aspoň čiastočne mali zohrávať úlohu aj iné faktory ako jeho technická funkcia, či už sú dané estetickou, ergonomiou a podobne.

58 Pozri bod 14 preambuly smernice a bod 10 preambuly nariadenia.

59 § 5 ods. 2 a 4 a § 14 ods. 2 zákona o dizajnoch.

60 § 11 ods. 1 zákona o dizajnoch.

61 Pozri článok 5 ods. 2 a článok 9 ods. 2 slovenskej verzie smernice a článok 6 ods. 2 a článok 10 ods. 2 slovenskej verzie nariadenia.

62 Pozri článok 5 ods. 2 a článok 9 ods. 2 jednotlivých jazykových verzií smernice a článok 6 ods. 2 a článok 10 ods. 2 jednotlivých jazykových verzií nariadenia.

63 Pozri článok 14 ods. 2 francúzskej jazykovej verzie nariadenia.

64 KOMISIA. Dielo cit. v pozn. č. 18, s. 76.

65 Rozsudok Všeobecného súdu EÚ (druhá komora) z 22.6.2010 vo veci *Shenzhen Taiden Industrial Co. Ltd proti Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ÚHVT)* (T-153/08), ECLI:EU:T:2010:248, § 58.

66 *Ibid.*

67 Napr. rozhodnutie ÚHVT (tretí odvolací senát) z 22.10.2009 vo veci *Lindner Recyclingtech GmbH proti Franssons Verkstader AB*, R 690/2007-3, § 33.

68 *Ibid.*, § 35.

69 Rozsudok Súdneho dvora EÚ (druhá komora) z 8.3.2018 vo veci *DOCERAM GmbH proti CeramTec GmbH* (C-395/16), ECLI:EU:C:2018:172, § 23.

70 *Ibid.*

71 *Ibid.*, § 26.

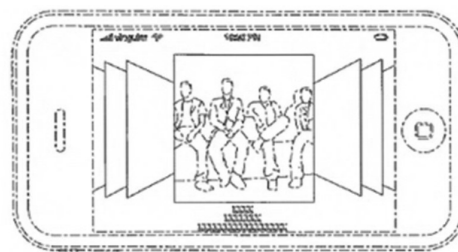
2.6 Iné možné znaky

Keďže výpočet jednotlivých znakov, v ktorých dizajn spočíva, je demonštratívny, vyvstáva otázka, aké iné možné znaky je možné vziať do úvahy. Vymenované a rozobraté jednotlivé znaky, buď samostatne, alebo v ich vzájomnej kombinácii, sú však schopné pokryť najrôznejšie dizajny, ktoré môžu prísť do úvahy. Môže sa preto zdať, že je málo pravdepodobné rozšírenie tohto výpočtu o ďalšie znaky.

No viacerí komentátori, súdy a príslušné správne orgány sa zaoberali niektorými ďalšími možnými znakmi, ako sú hmotnosť, veľkosť a pohodlné použitie výrobku, prípadne technologický postup použitý pri jeho výrobe, ale tieto aspekty je možné vziať do úvahy iba vtedy, ak ich je možné vizuálne vnímať na vonkajšom vzhľade dotknutého výrobku.⁷² Z tohoto dôvodu z nich prichádza do úvahy predovšetkým veľkosť, ale nie skutočné dimenzie daného výrobku, ale jeho relatívne proporcie vo vzťahu k porovnávanému dizajnu iného výrobku, t. j. či dizajn jedného výrobku pôsobí dlhšie, kratšie, širšie alebo užšie ako dizajn druhého výrobku.⁷³

Okrem toho, nové technológie a výrobné procesy môžu vždy priniesť dizajny so znakmi, ktoré by nespádali pod už vymenované tradičné znaky dizajnov. Otvorenosť výpočtu znakov vo vymedzení pojmu „dizajn“ teda umožňuje, že jeho definícia je neutrálna v súvislosti s budúcim technologickým vývojom.

Výhody technologickej neutrálnosti vymedzenia dizajnu je už možné pozorovať v súčasnosti vo vzťahu k novým trendom v oblasti dizajnov, ako aj ochranných známok v pohybe. Môže preto ísť napríklad o dizajn displeja hodín v pohybe,⁷⁴ pohybujúce sa ikony alebo iné piktogramy,⁷⁵ respektíve pohybujúci sa dizajn obrazovky počítača, tabletu alebo mobilného telefónu pri vykonávaní určitých činností.⁷⁶ Viaceré takéto dizajny boli už zapísané tak na národnej,⁷⁷ ako aj európskej úrovni.⁷⁸ Otázne je ešte, do akej miery sa súdy zhodia s takýmito novými typmi dizajnov pri domáhaní sa ochrany dizajnových práv k nim.

Príklad animovaného grafického používateľského rozhrania pri zapísanom dizajne Spoločenstva č. 846977-0004

S cieľom zvýšiť právnu istotu spomenutá pripravovaná novelizácia vymedzenia pojmu „dizajn“ na európskej úrovni navrhuje rozšíriť výpočet jednotlivých znakov tak, že dizajn môže vyplývať aj z „pohybu, prechodu alebo akéhokoľvek iného druhu animácie týchto znakov“.⁷⁹ Táto zmena sa má tiež dotknúť vymedzenia pojmu „výrobok“,⁸⁰ spôsobu vyjadrenia samotného dizajnu pri zápise dizajnu do registra⁸¹ a práv vyplývajúcich z práva k dizajnu.⁸²

Výrobok sa teda vymedzí „bez ohľadu na to, či je obsiahnutý v hmotnom objekte alebo sa zhmotňuje v digitálnej forme“⁸³ s tým, že sa tiež podstatne rozšíri výpočet možných virtuálnych dizajnov ako samostatných výrobkov a to vrátane „grafických diel alebo symbolov, log, povrchových vzorov, a typografického písma a grafických používateľských rozhraní“.⁸⁴

72 Napr. STONE. Dielo cit. v pozn. č. 27, s. 52-59. HASSELBLATT. Dielo cit. v pozn. č. 29, s. 45-46.

73 Napr. STONE. Dielo cit. v pozn. č. 27, s. 54. HASSELBLATT. Dielo cit. v pozn. č. 29, s. 46.

74 Napr. rozsudok Všeobecného súdu EÚ (šiesta komora) zo 6.6.2013 vo veci *Erich Kastenholtz proti Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory)* (ÚHVT) (T-68/11), ECLI:EU:T:2013:298.

75 Napr. zapísaný dizajn Spoločenstva č. 580766-0001 (animovaná kreslená postava).

76 Napr. zapísaný dizajn Spoločenstva č. 846977-0004 (animované grafické používateľské rozhranie).

77 Napr. zapísaný dizajn č. 29014 (grafické užívateľské rozhranie webovej aplikácie na podpis prihlášky do zdravotnej poisťovne v mobilnom rozlíšení) v registri dizajnov vedenom ÚPV SR.

78 Napr. zapísaný dizajn Spoločenstva č. 846977-0004 (animované grafické používateľské rozhranie).

79 Pozri článok 2 ods. 3 návrhu novely smernice a článok 3 ods. 1 návrhu novely nariadenia.

80 Pozri článok 2 ods. 4 návrhu novely smernice a článok 3 ods. 2 návrhu novely nariadenia.

81 Pozri článok 36 ods. 1 písm. c) návrhu novely nariadenia.

82 Pozri článok 16 ods. 2 písm. d) návrhu novely smernice a článok 19 ods. 2 písm. d) návrhu novely nariadenia.

83 Pozri článok 2 ods. 4 návrhu novely smernice a článok 3 ods. 2 návrhu novely nariadenia.

84 Pozri článok 2 ods. 4 písm. b) návrhu novely smernice a článok 3 ods. 2 písm. b) návrhu novely nariadenia.

Okrem toho, dizajn nebude možné vyobrazovať len prostredníctvom statických zobrazení,⁸⁵ ako tomu je teraz, a práva vyplývajúce zo zapísaného dizajnu budú tiež zahŕňať činnosti, ako sú „vytváranie, sťahovanie, kopírovanie a zdieľanie alebo distribúciu iným osobám akéhokoľvek média alebo softvéru zaznamenávajúceho dizajn na účely umožnenia výroby výrobku“.⁸⁶

Literatúra

BENTLY, L., SHERMAN, B., GANGJEE, D., JOHNSON, P. 2023. *Intellectual Property Law*. 6. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2023, 1428 s., ISBN 978-0-19-886991-7.

DINWOODIE, G. B. 1996. Federalized Functionalism: The Future of Design Protection in the European Union. In *AIPLA Quarterly Journal*, roč. 24, 1996, číslo 2, 3 a 4, ISSN 0883-6078, s. 611 - 724.

HASSELBLATT, G. N. (ed.) 2018. *Community Design Regulation (EC) No 6/2002. Article-by-Article Commentary*. 2. vyd. Mníchov: Verlag C.H. Beck oHG, 2018, 1091 s., ISBN 978-3-406-71477-1.

HAZUCHA, B. 2023. Hmotné vyjadrenie a vizuálne vnímanie dizajnov. In *Duševné vlastníctvo*, roč. 27, 2023, číslo 1, ISSN 1339-5564, s. 35 - 41.

KOUKAL, P., ČERNÝ, M., CHARVÁT, R. 2015. *Zákon o ochraně průmyslových vzorů. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a.s. 2015, 348 s., ISBN 978-80-7478-929-8.

KUR, A., ENDRICH-LAIMBÖCK, T., HUCKSCHLAG, M. 2023. Substantive Law Aspects of the 'Design Package'. In *GRUR International*, roč. 72, 2023, číslo 6, ISSN 2632-8623, s. 557 - 565.

MAX PLANCK INSTITUTE. 1991. Proposal of the Max Planck Institute for a European Design Law. In *International Review of Intellectual Property and Competition Law (IIC)*, roč. 22, 1991, číslo 4, ISSN 0018-9855, s. 441 - 594.

STONE, D. 2016. *European Union Design Law: A Practitioner's Guide*. 2. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2016, 650 s., ISBN 978-0-19-871929-8.

Súdne rozhodnutia

Rozsudok Všeobecného súdu EÚ (druhá komora) z 22.6.2010 vo veci *Shenzhen Taiden Industrial Co. Ltd proti Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory)* (ÚHVT) (T-153/08), ECLI:EU:T:2010:248. (EÚ)

Rozsudok Súdneho dvora EÚ (šiesta komora) z 18.10.2012 vo veci *Herbert Neuman a i. proti José Manuel Baena Grupo SA* (spojené veci C-101/11 P a C-102/11 P), ECLI:EU:C:2012:641. (EÚ)

Rozsudok Všeobecného súdu EÚ (šiesta komora) zo 6.6.2013 vo veci *Erich Kastenholtz proti Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory)* (ÚHVT) (T-68/11), ECLI:EU:T:2013:298. (EÚ)

Rozsudok Súdneho dvora EÚ (druhá komora) z 8.3.2018 vo veci *DOCERAM GmbH proti CeramTec GmbH* (C-395/16), ECLI:EU:C:2018:172. (EÚ)

Rozsudok Všeobecného súdu EÚ (šiesta komora) z 9.9.2020 vo veci *Glaxo Group Ltd proti Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO)* (T-187/19), ECLI:EU:T:2020:405. (EÚ)

Rozsudok Odvolacieho súdu v Lisabone (Tribunal da Relação de Lisboa) z 27.2.2014 vo veci 210/13.0YHLSB-A.LI-6. (PT)

Rozsudok Najvyššieho súdu Spojeného kráľovstva z 9.3.2016 vo veci *PMS International Group Plc proti Magmatic Limited* ([2016] UKSC 12). (VB)

Správne rozhodnutia

Rozhodnutie ÚHVT (tretí odvolací senát) z 31.3.2005 vo veci *Meterex Karl Kuntze (GmbH & Co)*, R 965/2004-3. (EÚ)

Rozhodnutie ÚHVT (tretí odvolací senát) z 22.10.2009 vo veci *Lindner Recyclingtech GmbH proti Franssons Verkstader AB*, R 690/2007-3. (EÚ)

Rozhodnutie ÚHVT (tretí odvolací senát) z 12.11.2009 vo veci *DPD Dynamic Parcel Distribution GmbH & Co KG*, R 1583/2007-3. (EÚ)

Rozhodnutie EUIPO (tretí odvolací senát) zo 17.2.2017 vo veci *Baw London Ltd*, R 1266/2016-3. (EÚ)

85 Pozri článok 36 ods. 1 písm. c) návrhu novely nariadenia.

86 Pozri článok 16 ods. 2 písm. d) návrhu novely smernice a článok 19 ods. 2 písm. d) návrhu novely nariadenia.

Rozhodnutie ÚPV SR z 1.12.2015, č.k. PD 5003-2014/D28052 II/121-2015. (SR)

Rozhodnutie ÚPV SR z 23.6.2016, č.k. PD 2-2016/Z-259-2016. (SR)

Právne predpisy

Smernica 98/71/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 1998 o právnej ochrane dizajnov (Ú. v. ES L 289/28, 28.10.1998). (EÚ)

Nariadenie Rady (ES) č. 6/2002 z 12. decembra 2001 o dizajnoch Spoločenstva, v znení neskorších predpisov. (EÚ)

Nariadenie Komisie (ES) č. 2245/2002 z 21. októbra 2002, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 6/2002 o dizajnoch Spoločenstva. (EÚ)

Zákon č. 8/1952 Zb. o ochranných známkach a chránených vzoroch. (ČSR)

Zákon č. 84/1972 Zb. o objavoch, vynálezoch, zlepšovacích návrhoch a priemyselných vzoroch. (ČSSR)

Zákon č. 527/1990 Zb. o vynálezoch, priemyselných vzoroch a zlepšovacích návrhoch. (SR)

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, v znení neskorších predpisov. (SR)

Zákon č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (patentový zákon), v znení neskorších predpisov. (SR)

Zákon č. 444/2002 Z. z. o dizajnoch, v znení neskorších predpisov. (SR)

Zákon č. 517/2007 Z. z. o úžitkových vzoroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov. (SR)

Iné dokumenty

DUMORTIER, J. et al. 2016. *Legal Review on Industrial Design Protection in Europe*. MARKT2014/083/D. Luxemburg: Publications Office of the European Union, 2016, 165 s., ISBN 978-92-79-60092-0. (EÚ)

EUROPEAN COMMISSION. 2020. *Commission Staff Working Document. Evaluation of EU Legislation on Design Protection*. SWD(2020) 265 final. (EÚ)

EUROPEAN COMMISSION. 2022. *Commission Staff Working Document. Impact Assessment Report Accompanying the Documents to the Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council Amending Council Regulation (EC) No 6/2002 on Community Designs and Repealing Commission Regulation (EC) No 2246/2002 and the Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the Legal Protection of Designs (Recast)*. SWD/2022/368 final. (EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA. 2022. *Návrh. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 6/2002 o dizajnoch Spoločenstva a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 2246/2002*. COM(2022) 666 final. (EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA. 2022. *Návrh. Smernica Európskeho parlamentu a Rady o právnej ochrane dizajnov (prepracované znenie)*. COM(2022) 667 final. (EÚ)

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV. 1991. *Green Paper on the Legal Protection of Industrial Design*. 111/F/5131/91-EN. (EÚ)

STANDING COMMITTEE ON THE LAW OF TRADEMARKS, INDUSTRIAL DESIGNS AND GEOGRAPHICAL INDICATIONS. 2008. *Summary of Replies to the Questionnaires (Parts I and II) on Industrial Design Law and Practice (SCT/18/7 and SCT/18/8 REV)*. WIPO/STrad/INF/2 Rev.1. Ženeva: WIPO, 2008. (WIPO)

ÚRAD EURÓPSKEJ ÚNIE PRE DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO. 2023. *Usmernenia pre prieskum na Úrade Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO)*. (EÚ)

ÚRAD PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA SR. 2017. *Metodika konania o predmetoch priemyselného vlastníctva – dizajny*. Mk7/2017/V5. (SR)